

INDISK KONST

Indisk konst är i grunden idealistisk. Formspråket hämtas från förebilder i sinnevärlden som förskönas. Abstrakta former används aldrig. Allting tas från naturen, som visserligen anses vara en illusorisk spegel av den enda verkligheten, men som samtidigt är den enda källa vi kan använda när vi ska försöka närma oss den yttersta sanningen.

Alla gestalter i indisk konst är idealiserade. Konstnärens mål är inte att vara trogen de former han hämtar från naturen, utan att överträffa dem. Indisk konst är abstrakt i den meningen, att man från ett stort antal figurer drar ut de drag som man uppfattar som essentiella. Man framställer typer och inte individer. Den indiska konstens skapare är anonyma; ytterst få konstnärsnamn har bevarats till eftervärlden. Många konstnärer uppfattade sig som hantverkare och redskap åt det gudomliga. Genom att förneka sin individualitet underlättar man uppgåendet i det Absoluta.

Av samma anledning saknas (med få undantag) porträtt i den indiska konsthistorien. Den konstnärliga skapelseakten föregicks idealt av meditation, då konstnären strävade efter att frammana den bild han senare skulle utföra. Som stöd hade han föreskrifter beträffande ikonografi och proportioner, vilka med tiden blev så detaljerade, att man menat att den personliga fantasin helt undertrycktes till förmån för kanon.

Reinkarnationsläran, som innebär att en människa beroende på sina tidigare handlingar kan återfödas i djurgestalt och vice versa, detroniserar människan från platsen som skapelsens herre.

Människan strävar inte efter att behärska naturen, utan uppfattar sig som en del av den. Framför allt upplevs en stark samhörighetskänsla med andra levande varelser. Konsten skildrar människa och djur på ett och samma plan. Däremot upplevs mänskliga varelser som privilegierade, eftersom endast de kan uppnå frälsning. Härigenom blir den indiska konsten antropocentrisk med den idealiserade, sensuella människogestalten som favoritmotiv.

Som en grov generalisering gäller att den hinduiska konsten karakteriseras av dynamik och sensualism; den buddhistiska konsten utmärks av varm mänsklighet medan den jainistiska är kylig och intellektuell. - Det är rytmen som alltid är den indiska konstens bärande element.

Indisk DANS

Indisk dans har ursprungligen en rituell/religiös innebörd och utövas vanligen av en ensam kvinnlig dansare. Den klassiska indiska dansen är mycket invecklad och tar årtal att lära in.

Dansen har ett symbolspråk där alla kroppsdelar används för att åskådliggöra en historia eller en religiös myt. Ögonens, halsens och fingrarnas rörelser är betydelsefulla.

Föreställningen är rytmisk och ackompanjeras av en trio plus en sångerska som berättar "storyn" medan danserskan illustrerar det hela med sina rörelser och taktfasta stampningar.

Rik litteratur i ett land där bara hälften kan läsa!

Indien har fler språk än Europa, och flera av språken är större än de europeiska. Inte förvånande finns det en rik litteratur på dessa språk. Författare av indiskt ursprung har på senare år vunnit internationell ryktbarhet, och några böcker har även översatts till svenska.

Namn som Salman Rushdie och Arundhati Roy är numera välkända, men även sådan som Gita Mehta, Shobha Dé, Rohinton Mistry och Shiv Kumar m fl är läsvärda. För den som läser engelska utgör de välsorterade boklådorna i indiska storstäder svåra frestelser.

Marionetteater

I Indien är marionetteater vanligt förekommande och utövas av lokala skådespelare.

Den rekvisita som krävs är minimal och passar bra för kringresande teatersällskap. Ofta kan man bli bjuden på en föreställning i en hotellfoajé eller ute på ett torg utan biljettvång.

De små pjäserna har ofta mytologiska motiv, och även om turisten är dålig på indisk gudalära förstår man en del ändå eftersom det inte finns någon dialog.

De som "håller i trådarna" visar ofta prov på en förbluffande konstfärdighet och pjäserna är oftast både roande, imponerande färggranna och mycket skickligt tillverkade.